

ται καὶ εἰς τὸν κύκλον τῶν ἠθικωτέρων καὶ ὑψηλοτέρων ἀνθρωπίνων γνώσεων διὸ καὶ ἀπαντῶνται ἀλήθειαι καὶ παρατηρήσεις πάσης ἐπιστήμης καὶ βιομηχανίας, καὶ κοινωνικῆς διατάξεως καὶ ἐνεργείας, διότι μεταξὺ τῶν παροιμιοπλαστῶν ὑπῆρξαν καὶ φιλόσοφοι, καὶ ἐπιστήμονες καὶ πολιτικοὶ καὶ ἔμποροι καὶ βιομήχανοι καὶ γεωπόνοι καὶ τλπ. (1)

Ταῦτα ἐν συντόμῳ περὶ τοῦ ἀντικειμένου τῆς συλλογῆς μου ταύτης προοιμιάζων, προτρέπω καὶ προσκαλῶ τοὺς λογίους Ἡπειρώτας, ἵνα ἀνκπληρώσωσι τὰς ἐλλείψεις μου, συλλέγοντες καὶ ὅσας ἄλλας παροιμίας εὗρωσιν ἐν χρήσει οὕτας κατὰ τὰς διαφόρους τῆς Ἡπείρου χώρας, διότι πλείστοι πολλαχοῦ εὕρισκονται εἰς τὰ στόματα τῶν ἀπλουστέρων. Περιέπων δὲ τὸν λόγον μου ἀναφέρω, ὅτι τοῦ μακαρίτου Παρθενίου Κατσιούλη, τοῦ ἀκμάσαντος κατὰ τὰς ἀρχὰς τῆς παρελθούσης ἐκατονταετηρίδος, εὗρων ἐσχάτως ἀντίγραφον τοῦ ἀνεκδότου Παροιμιαστηρίου του, διήλθον αὐτὸ μετὰ προσοχῆς καὶ παρητήρησα, ὅτι τὰς δημόδιαι παροιμίας παρέργως διέλαθε, μόλις ἐπτακοσίας ἰωαννινικὰς συγκαταλέξας ἐν τῷ ἑλαιοῦ τῆς συλλογῆς του, μὴ κατὰ στοιχεῖον ἐγγεγραμμένας, ὧν ἐκάστην ἐξελληνίσας κατέταξε μεταξὺ τῶν ἀρχαίων παροιμιῶν καὶ ἐξ ἐκείνων ὁ μακαρίτης Γεώργιος Κρομμύδης ἤρανίσθη τὰς ἐν ταῖς διατριβαῖς του περὶ τῆς ἐνεστώσης καταστάσεως τῆς Ἑλληνικῆς γλώσσης ἀναγιγνωσκομένης σποράδην.

Ἐγράψον ἐν Ἰωαννίνοις τὸ 1864.

Ἐρφέσθε.

Η. ΑΡΑΒΑΝΤΙΝΟΣ.

(1) Δεῖγμα τῆς παρατηρήσεως ταύτης ἔστισαν αἱ ἐπισυναπτόμεναι δημόδιαι παροιμίας.

1. Θεολογική. Ὁ Θεὸς εἶναι ψηλὰ, μόνε βλέπει χαμηλὰ.
2. Ἠθική. Κάμει λάθει, καρδιὰ μὴ σὲ πονέσῃ.
3. Φιλοσοφική. Κάμε καλὸ, καὶ ρίξτο 'ς τὸ γιᾶλό.
4. Ψυχολογική. Μὲ τὸν νοῦ πλουταίν' ἡ κόρη, με τὸν ὕπνο ἡ ἀκαμάτρα.
5. Κυριαρχική. Τὸν γκίδαρο δὲν τὸν ῥωτᾷ, εἴταν τὸν σαμαρόνουν.
6. Οἰκονομολογική. Ὅπ' ἀγαπάει φθηνὸ κρητὸς, χάνει καὶ τὸ ζουμί του.
7. Μετεωρολογική. Τοῦ κακοῦ καιροῦ τὰ γνέφια, ἄλλα ἄνω κι' ἄλλα κάτω.
8. Ἐθνογραφική. Τοῦρκον εἶδες; γρόσια θέλει.
9. Φορολογική. Ἀπὸ ἑν ἀρνὶ δύο τομάρια.
10. Διπλωματική. Φίλει τὸ χέρι τοῦ ἐχθροῦ, εἴταν δὲν δαγκάνεται.
11. Ἰατρική. Ἄλλοι ἀπ' τὸν νηὸ ποῦ δέρνεται, τὸν γέρο ποῦ κοιμάται.
12. Νομολογική. Τὸ ἔλογο ἀποκάτω στ' ἀγῶγι του φορᾷ.
13. Δικιτητική. Τὸν μῆνα ποῦ δὲν ἔχει ῥό, πίνε κρασί μετ' τὸ νερό.

ΕΙΔΗΣΕΙΣ ΤΙΝΕΣ

περὶ τοῦ Ἀνταμιτικοῦ Κώδικος.

Ἡ γνώσις τῶν κυβερνώντων λαόντινα νόμων εἶναι τὸ ἀσφαλτέστατον μέσον τοῦ νὰ λάβῃ τις ἰδέαν σαφῆ τῶν ἠθῶν καὶ ἐθίμων αὐτοῦ. Ἄνευ τῆς σπουδῆς ταύτης ὁ ξένος κινδυνεύει κατὰ πᾶσαν στιγμὴν, καὶ τοι ὑπὸ εἰλικρινεστάτων ἀγόμενος προθέσεων, νὰ προσκρούσῃ εἰς τὰς παραδόσεις καὶ τὰς προλήψεις τοῦ ἔθνους, παρ' ᾧ φιλοξενεῖται, καὶ ἐκτίθεται ἀδιαλείπτως εἰς τὴν ἀποστροφὴν αὐτοῦ καὶ τὴν ἔχθραν.

Πρὸς ἀποφυγὴν τοῦ ἀτόπου τούτου ἡ γαλλικὴ Κυβέρνησις ἀπὸ τῆς ἐν Κοχιγγίνῃ ἐγκαθιδρύσεώς της ἐνησχολήθη εἰς τὴν συλλογὴν πασῶν τῶν διατάξεων τῶν εἰς τὴν δικαιοσύνην καὶ τὴν διοίκησιν ἀναφερομένων τῶν Ἀνταμιτῶν καὶ ἐν Κώδικι ἐκτεθειμένων.

Ὡς πᾶσαι αἱ δημόσιαι διατάξεις ἐν Κοχιγγίνῃ, οὕτω καὶ ὁ Κώδικς εἶναι γεγραμμένος σινιστί, ἡ δὲ γνώσις τούτου, ἀντικείμενον ἐνδελεχοῦς σπουδῆς τῶν λογίων καὶ μανδρινῶν τῶν ἐπιτετραμμένων τὴν ἐφαρμογὴν αὐτοῦ, εἰς τούτους μόνους ἦτο οἰκεία.

Ὁ περὶ οὗ ὁ λόγος Κώδικς, διχτυπωθεὶς ὑπὸ τοῦ Γιά-Λήγγ, εἶναι τὸ πλείστον ἀπομίμημα τῶν σινικῶν Κωδίκων, καθάπερ καὶ ἄπκντες οἱ θεσμοὶ τῆς Κοχιγγίνης. Κατὰ μικρὸν ἐξηκλήθη καὶ ὑπεμνηματίσθη διὰ παραδειγμάτων καὶ ἰδιαιτέρων περιστάσεων, καθ' ὅσον ἀπεμακρόνοντο τῆς κυρίως ἐννοίας, καὶ ἐναντίον μάλιστα τῆς ὑπερβολικῆς καὶ κτηνώδους αὐτοῦ αὐστηρότητος, καθ' ὅσον τὰ ἔθνη ἐξημεροῦντο ὀλίγον.

Ὅθεν τὰ διάφορα εἶδη τοῦ θανάτου, ἅτινα ἐφηρμόζοντο ἐπὶ τῶν ἐγκλημάτων καὶ ἐπ' αὐτῶν τῶν ἀπλουστάτων πλημμελημάτων συγκεφαλαιοῦνται σήμερον εἰς τρία, τὴν καρατομίαν, τὴν ἀγχόνην καὶ τὸν βραδὺν θάνατον, ὅστις ὁμοῦς σπανίως ἔδη ἐφαρμόζεται.

Μετὰ τὴν θανατικὴν ποινὴν ἔρχεται ἡ τῆς ἐξο-

14. Λογιστική. Τρεῖς στό λάδι, τρεῖς στό ξεῖδι καὶ ἕξη στό ξειδόλαδο.
15. Κερδοσκοπική. Τὸ ἀγῶγι ξυπνάει τὸν ἀγῶγιάντη.
16. Ἐμπορική. Ἐπὰρ λάδι ἀπ' τὴν κορφή καὶ μέλι ἀπὸ τὸν πάτο.
17. Ἐπιτηδευματική. Ταμπουρά λαλεῖς; προκοπὴ θὰ ἴδῃς.
18. Γενεαλογική. Κατὰ μάνα, κατὰ κόρι, τὸ παιδί κ' ἡ θυγατέρα.
19. Ποιμενική. Εἴχαμε σκυλί κι' ἐδοήθαγε τοῦ λύκου.
20. Γεωπονική. Ἐσπείρε σιτάρι, κι' εὐγῆκε κριθάρι.
21. Κυνηγετική. Ποιὸς κυνηγᾷ δύο λαγούς, δὲν πιάν' οὕτε τὸν ἑναν.
22. Ναυτική. Δίπλα φεγγάρι; ὀρθὸς ὁ ναύτης.
23. Στρατιωτική. Τοῦ βρωμάει ἡ μπαρούτη.

ρίαι, εἴτα ἡ τῶν δεσμῶν, καὶ τέλος ἡ τοῦ ραβδισμού καὶ ἡ διὰ τοῦ βαμβοῦ μαστίγωσις.

Τὸ βαμβοῦ ὠρισμένον ἐπὶ ἐλαφρῶν ἀμαρτημάτων ἐφαρμόζεται μέχρις ἐξήκοντα πληγῶν· πέραν δὲ τούτων ἀντικαθίσταται δικαιώματι ὁ ραβδισμὸς, ὅστις συνοδεύει ἀείποτε τὰ δεσμὰ καὶ τὴν ἐξορίαν. Αἱ δικασταί τοῦ βαμβοῦ καὶ τῆς ράβδου τῶν ἐν χρήσει ἐπὶ τῶν τιμωριῶν ὀρίζονται ἀκριβέστατα, ὁ δὲ ἀριθμὸς τῶν πληγῶν δὲν δύναται νὰ ὑπερβῇ τὰς ἑκατόν.

Κατὰ τὸ καίμενον τοῦ ἀρχετύπου νόμου οὐδεὶς πλὴν τῶν μελῶν τῆς βασιλικῆς οἰκογενείας ἀπηλλάττετο τῆς ποινῆς τοῦ βαμβοῦ, οἷος δὴ ποτε καὶ ἂν ἦτο ὁ βαθμὸς καὶ ἡ ἀξία τοῦ καταγνωσθέντος. Κατὰ τοὺς ἐρμηνευτὰς ὅμως, οἱ μανδραρίνοι, οἱ στρατηγοί, οἱ συνταγματάρχαι καὶ αὐτοὶ οἱ ἄπλοι ὑπῆκοοι δύνανται ἀντὶ χρημάτων ν' ἀπαλλαχῶσι τῆς ποινῆς κατὰ διατιμήσεις, πολλάκις τροποποιηθείσας.

Ἡ θανατικὴ καταδίκη ἐπικισθητῶς ἡλαττώθη διὰ τῆς εἰς δύο κατηγορίας διακρίσεως αὐτῆς· εἰς ἄμεσον θάνατον καὶ εἰς βραδύν. Περὶ τῆς τελευταίας ταύτης, εἰ καὶ μόνος ὁ βασιλεὺς ἀποφαίνεται, ὑπάρχουσιν ὅμως πλείους περιστάσεις, ἐν αἷς οὐδεμία χωρεῖ ἐπιείκεια, μετὰ δὲ ἄλλων αἱ περιστάσεις τῆς ἀνταρσίας. Καί τινες δὲ βοηθούμενοι ὑπὸ τῶν ἐρμηνειῶν κατώρθωσαν νὰ ὑπεκφύγῳσιν ἐν μέρει τὸν δρακόντειον τοῦτον Κώδικα, ἐπιτυχάνοντες παρὰ τῶν διοικητῶν τῶν ἐπαρχιῶν νὰ μὴ καταδιωχθῶσι ποινικῶς ἐφ' οἷς κατηγοροῦνται ἐγκλήμασιν ἄνευ εἰδικῆς διαταγῆς ἐκ τοῦ βασιλέως ἀπορρέουσας.

Ὁ Κώδικς οὗτος καθόλου μὲν ἐγένετο ὅπως ἐμπνεύσῃ εἰς ὑπακτον βαθμὸν τὸ σέβας καὶ τὸν φόβον πρὸς τὴν βασιλικὴν ἀρχήν, εἴτα δὲ καὶ πρὸς ὅλην τὴν ἱεραρχίαν ἣτις ἀντιπροσωπεύει αὐτήν, ὡς εἶναι ἡ ἀρχὴ τοῦ πατρὸς καὶ τῶν προπατόρων ἐπὶ τῶν τέκνων, τοῦ δεσπότη ἐπὶ τοῦ δούλου καὶ τοῦ ὑπηρέτου, ὅστις δὲν διαφέρει τοῦ πρώτου ἢ ἐπ' ἐλάχιστον, τέλος τοῦ ἀνδρὸς ἐπὶ τῆς γυναικός.

Τὸ αἶσθημα τοῦτο τῆς εὐλαθείας καὶ τοῦ σεβασμοῦ πρὸς τὴν βασιλικὴν ἐξουσίαν προέρχεται ἐκ τοῦ ὅτι ἐν τῷ κράτει τοῦ Ἀννάμ, ὡς καὶ ἐν τῇ Σινκῇ, ὁ βασιλεὺς θεωρεῖται ἀνώτατος πάντων τῶν ἐπὶ γῆς ὄντων, ὡς ὁ Υἱὸς τοῦ Οὐρανοῦ, καὶ οὕτω πολλάκις ὀνομάζεται. Ὅθεν πᾶν ὅ,τι φαίνεται ὅτι ὅπωςδὴ ποτε προσβάλλει τὸ πρόσωπον τοῦ βασιλέως ἢ τῆς οἰκογενείας αὐτοῦ θεωρεῖται ὡς τις ἱεροσυλία, ὡς ἐγκλημα ἐσχάτης προδοσίας. Ἐκ τούτου δὲ ἡ αὐστηρότης τῶν νόμων κατὰ τὰς διαφόρους ποινὰς τὰς ἐπὶ τῶν τοιούτων ὀριζομένας.

Οὕτως ἡ βολὴ λίθου ἢ ἀκαθαρσίας κατὰ τῶν ἀνακτόρων ἢ κατὰ τινος βασιλικῆς παγίδας τιμωρεῖται πρᾶχρημα διὰ τοῦ θανάτου.

Ἡ εἰς τὰ ἀνάκτορα πρόσθοδος, ὡς καὶ ἡ διὰ τινῶν ὁδῶν διάδοσις, δι' ὧν μέλλει νὰ διέλθῃ ὁ βασιλεὺς κανονίζεται διὰ τοιούτου τρόπου, ὥστε ἕκαστος ὡς τὸν περὶ ψυχῆς θεῶν φοβεῖται νὰ πλησιάσῃ τοὺς πρὸς πάντας ἱεροὺς τούτους τόπους.

Καὶ τοῦ ἱατροῦ, καὶ τοῦ βασιλικοῦ μαγείρου τὴν ὑπηρεσίαν ὑποβάλλει ὁ Κώδικς εἰς ποινάς. Ὁ ἱατρὸς ὀφείλει νὰ δοκιμάζῃ διὰ τῆς γεύσεως πάντα τὰ διὰ τὸν βασιλέα ὀριζόμενα φάρμακα. Ἐάν ποτε ἀπατηθῇ περὶ τὴν σημείωσιν οὐσίας τινός, ἐάν τυχὸν διακομίσῃ ταύτην διὰ τοῦ μαγείρου, ὁρμαθὸς μαστιγώσεων σωφρονίζει καὶ αὐτὸν καὶ τὸν μάγειρον καὶ πάντας τοὺς ἀξιομακτικούς τῶν ἀνακτόρων τοὺς ὀφείλοντας νὰ ἐπαγρυπνῶσιν εἰς ταῦτα.

Ὁ θαλαμηπόλος ὁ μὴ διατηρῶν καλῶς τὰ βασιλικὰ ἱμάτια, ἢ ἐκ παραδρομῆς δίδων τῷ βασιλεὶ ἄλλην ἀντ' ἄλλης στολῆς, ἢ πρᾶγμα μὴ ζητηθὲν ὑπ' αὐτοῦ· ὁ σταυλάρχης ὁ μὴ ἔχων εἰς κατάστασιν ἀρίστην τὰς ἀμάξας καὶ τὰ φορεῖα, καθὼς καὶ τοὺς ἀνθρώπους καὶ τοὺς ἵππους· ὁ βασιλικὸς πορθμεὺς ὁ μὴ φυλάττων ἐν καλῇ τάξει τὰ πλοῖα καὶ τὰς λέμβους· ὁ μάγειρος ὁ μεταχειριζόμενος βρώματα ἀντιμαχόμενα ἢ βλάπτορα ἀλλήλα, ἢ οὐχὶ τῆς πρώτης ποιότητος, πάντες οὗτοι ὑπόκεινται εἰς τὸ ἄγρυπνον ὄμμα τοῦ Κώδικος, ὅστις διανέμει αὐτοῖς ἄφθονον μερίδα ραβδισμῶν.

Ἡ δουλεία πηγάζει εἴτε ἐκ τῆς μεταβιβάσεως αὐτῆς ἀπὸ πατρὸς εἰς υἱόν, εἴτε ἐκ πωλήσεως τέκνου ὑπὸ τοῦ πατρὸς αὐτοῦ, εἴτε ἐκ πωλήσεως ξένου συλληφθέντος. Ἡ δουλικὴ αὕτη κατάστασις δὲν εἶναι καλῶς ὠρισμένη ἐντὸς τοῦ Κώδικος, ἀλλ' εἶναι παραδεδεγμένη διὰ τῶν ὑπερβολικῶν δικαιωμάτων δι' ὧν περιβάλλει τὸν δεσπότην καὶ ἐπιτρέπει αὐτῷ ν' ἀναφέρηται εἰς τὴν Ἀρχήν, ὅπως ἐπιτύχῃ τὴν ἀνάκτησιν δούλου δραπέτου.

Ὁ ἐπὶ μισθῷ ὑπηρετῶν μετὰ περίοδον μάλιστα τινῶν ἐτῶν ἐξομοιοῦται πρὸς τὸν δούλον· διότι, ὡς αὐτός, τιμωρεῖται διὰ θανάτου ἐάν κτυπήσῃ τὸν κύριόν του, καὶ συλλαμβανόμενος ἐπαναφέρεται, ἐάν ἀθετήσῃ τὴν συμφωνίαν του· δὲν δύναται δὲ οὐδὲ καταμῆνυσιν νὰ ἐνεργήσῃ.

Οἱ μὴ ἔχοντες τὰ ἀπαιτούμενα προσόντα πρὸς καταμῆνυσιν ὀρίζονται ὑπὸ τοῦ Κώδικος. Ἡ γυνὴ οὐδένα δύναται νὰ καταμηνύσῃ, ἥμισυ δὲ πάντων τὸν σύζυγον αὐτῆς. Οἱ ὑπηρέται καὶ οἱ δούλοι ὑπάγονται εἰς τὴν αὐτὴν κατηγορίαν, ἰδίως δὲ ὡς πρὸς τοὺς ἑαυτῶν κυρίους ὀφείλουσι νὰ ἔχωσι ἕνα μάρτυρα ἱκανὸν νὰ κάμῃ τὴν καταγγελίαν ἀντ' αὐτῶν.

Ὡς πρὸς τοὺς ὑπαγομένους εἰς ἱεραρχίαν τινά, ἐάν μὴ ἀκολουθῶσι εἰς τὰς αἰτιάσεις των τὴν ἱεραρχικὴν ὁδόν, τιμωροῦνται αὐστηρῶς.

Καὶ τοὶ σεβόμενοι τὸ γῆρας οἱ Ἀνναμίται, ἐγδοη-

κοντούται; ὅμως θεωροῦσιν ὡς ἀνικάνους νὰ εἰσάγ-
γείλωσί τινα.

Ἀπὸ τῆς κορυφῆς τοῦ κοινωνικοῦ οἰκοδομήματος
μέχρι τῆς βάσεως, ἐξαίρουμένου τοῦ βασιλέως καὶ
μέρους τῆς ἐαυτοῦ οἰκογενείας, ἀπολαμβάνουσιν τινες
τῶν προνομίων, ὁ Κώδης καθιστᾷ ὑπευθύνους πάν-
τας τοὺς ὁπωςδήποτε συναχόμενους πρὸς τοὺς πταί-
στας, διότι ὡφείλουν οὗτοι, κατὰ τὴν θεωρίαν του,
εἴτε νὰ τοὺς ἐπιδίδωσκιν, εἴτε νὰ τοὺς καταγγείλω-
σιν ἐν καιρῷ τῷ δέοντι.

Οἱ ταχυδρόμοι οἱ μὴ ἀναχωροῦντες ἢ μὴ ἀφι-
κνούμενοι ἐγκρίτως ἔχουσι τὰς ἐαυτῶν ποινάς, ἡ δὲ
τιμωρία ἀναθεαίνει βαθμηδὸν ἄχρι τοῦ μανδαρίνου.

Οἱ στρατηγοί, οἱ συνταγματάρχαι, οἱ ἀξιωμα-
τικοὶ οἱ διοικοῦντες στρατιώτας ὑπόκεινται εἰς λε-
πτομερῆ κανονισμὸν χρηματικῶν ζημιῶν, παρεμπο-
δίσεως τῆς μισθοδοσίας, μαστιγώσεων ὑπολογιζομέ-
νων ἐπὶ τοῦ ἀριθμοῦ τῶν ἀπόντων ἀνδρῶν.

Ὁ ἀποθηκάρχης τοῦ Κράτους, ὁ παραμελῶν τὰ
ἐμπειπιστευμένα αὐτῷ ὥστε νὰ φθαρῶσι, ὑφίσταται
ὡσαύτως διαφόρους βαθμοὺς ποινῶν ὀριζομένων ὑπὸ
τοῦ Κώδους, ἐκτὸς ἐὰν ζητήσῃ ἐπανάρθωσιν παρὰ
τοῦ μανδαρίνου, εἰς οὗ τὰς διαταγὰς ὑπήγετο· ἀνα-
δρομικῶς δὲ κατὰ τὴν ἱεραρχίαν ἡ ἔλλειψις ἐνὸς
σάκκου ὀρυζίου, φθαρέντος διὰ τῆς ἐπικρύψεως ἢ διὰ τῆς
διαδρόμης δύναται νὰ ἀνελεγχθῇ μέχρι τοῦ ἀνωτά-
του μανδαρίνου.

Τὰ αὐτὰ ἐπικρατοῦσιν εἰς τὴν διατήρησιν τῶν ὁ-
δῶν, τῶν διωρύγων, τῶν γεφυρῶν· δικνεκὼς ὑπάρ-
χουσιν ἔνοχοι καὶ ὑπεύθυνοι, ἐὰν τι δὲν εὑρίσκειται ἐν
τάξει. Ὁ Κώδης ἀναθεαίνει ἐν ταῖς ἐρμηνείαις αὐτοῦ
καὶ ἀλληλοδιαδόχως μέχρι τοῦ ἀνωτάτου βαθμοῦ
κατὰ τὸ ὑπεύθυνον. — Οἱ ἐρμηνευταὶ τοῦ Κώδους
ἐξηρένησαν καὶ ἐξήτασαν ὅ,τι δύναται νὰ συμβῇ
ἐν τε τῇ δημοσίᾳ καὶ ἰδιωτικῇ βίᾳ τοῦ ἀνθρώπου.

Ὁ ἀναμνηστικὸς νόμος ὥρισε ποινὰς καὶ εἰς περι-
στάσεις ὑπάλληλοι ἐπιτραπέντες τὴν ἐπίσκεψιν τῆς
ἀποσκευῆς ὁδοιπόρων ἠθελον προσελεγχθῇ μετ' ἀμε-
λείας ἢ κακῆς θελήσεως, καὶ οὕτω προξενήσῃ βρα-
δύτητα εἰς τοὺς ἐνδικαζομένους· ὁ ἀπολεσθεὶς χρό-
νος κανονίζει τὸ ποσὸν τῶν ῥαβδισμῶν εἰς οὗς ὑπο-
βάλλεται ὁ ἔνοχος.

Ὅστις δι' ἀκαταπαύστων σκανδάλων, ὧν τινα εἶναι
διαγεγραμμένα, διὰ βίας κατὰ γυναικὸς, ἐν παρα-
δείγματι, ἠθέλε προκαλέσει, ὑπερ συχνότατον, τὴν
αὐτοχειρίαν τοῦ θύματος, ὑπόκειται εἰς θανατικὴν
ποινὴν.

Ὁμολογητέον ὅτι εἰ καὶ δίκαιον τὸ τιμωρεῖν τὴν
ἐμμανὲς ἐπιθυμοῦντα τὴν δυστυχίαν τοῦ ἄλλου, εἰς
τὴν ἐρμηνείαν ὅμως τῆς ἐνοχῆς ταύτης πρέπει νὰ
ἐμφιλοχωρῶσι φρικώδεις καταχρήσεις.

Ἐν τῷ μέτῳ τοῦ σωροῦ τούτου τῶν δρακοντείων

ποινῶν ἀρχομένων ἀπὸ τοῦ βαμβοῦ καὶ ληγουσῶν
εἰς τὸν βραδὺν θάνατον, ἐπιβαλλομένων δὲ εἰς πρά-
ξεις μόλις θυναμένας παρ' ἡμῖν νὰ χαρακτηρισθῶσιν
ὡς πλημμελήματα, θυμαστὸν εἶναι ὅτι εὑρίσκομεν
ὁρμάς φιλάνθρωπικας καὶ ἀγαθότητος, τάσεις δυστυ-
χῶς ἀνισχύρους τὸ πλεῖστον νὰ ἐλαττώσωσι τὴν
σκληρότητα τῶν ποινῶν.

Οὕτω συνιστᾶται κατὰ τινὰς περιστάσεις, ἐν
καιρῷ παραδείγ. χάριν μεγάλων βροχῶν ἢ ἀνομι-
βριῶν ἢ ἐκ τῶν εἰρκτῶν ἔξοδος τῶν φυλακισμένων,
ιδίως τῶν ἡττον ἐνόχων, πρὸς ἀποφυγὴν ὅσον οἶόν τε
τῶν ἐπιδημιῶν.

Ἡ κἀθειρξις γυναικῶν καὶ παίδων μόνον ἐπὶ ἀκρι-
βῶς ὁμολογουμένων ἐγκλημάτων ἐπιτρέπεται, καὶ
τότε εἰς ἰδιαιτέρας φυλακὰς ἐπὶ πάσης ἄλλης περι-
πτώσεως ἐγκαταλείπονται ὑπὸ τὴν ἐλθύνην τῶν πα-
τέρων, συζύγων καὶ συγγενῶν αὐτῶν.

Ἡ μαστιγώσις ἐφαρμόζεται εἰς τὰς γυναῖκας οὐ-
σας ἐντελῶς ἐνδεδυμένας, ἢ κατὰ τινὰ περίστασιν
δι' ἀναξυρίδος κεκαλυμμένας. Ὑπάρχουσι μετριασμοὶ
ποινῶν τεταγμένοι ἐν ταῖς ὑπομνηματισμαῖς ὑπὲρ
τῶν παίδων, τῶν γερόντων καὶ τῆς καλῆς συνήθους
διαγωγῆς τῶν ἀνδρῶν.

Ἡ ἐποχὴ τῆς συγκομιδῆς τῶν κερπῶν καὶ τοῦ
θερισμοῦ εἶναι σεβαστή. αἱ διατεταγμένοι καταναγ-
καστικῶς ἐργασίαι ἀπαγορεύονται τότε, ἐκτὸς ὑπερ-
τάτης κατεπειγούσης ἀνάγκης, περὶ ἧς ὀφείλεται λό-
γος εἰς τὸν βασιλέα.

Αὐστηρὰ ἐπιβάλλονται ποινὰς εἰς τοὺς καταχρω-
μένους τὴν ἐαυτῶν ἐξουσίαν· ἀλλὰ τίς ὁ καταμηνύ-
σιον τὰς καταχρήσεις ταύτας; Ἡ ὑπογραφή παραπό-
νου ἢ καταγγελίας συνεπάγεται βαρυτάτας συνεπείας
κατὰ τοῦ αὐτοῦργου, ἐὰν μάλιστα, δὲν διέλθῃ δι'
ῥλου τοῦ ἱεραρχικοῦ ρείθρου, καὶ δὲν ἀναγνωρισθῇ
ἑασιμος.

Ἡ ἀνώνυμος καταγγελία, ἢ καὶ μᾶλλον ἐν χρήσει,
τυγχάνει ὡσαύτως λίαν επικίνδυνος, διότι εἰς τινὰς
προβλεπομένας περιστάσεις συνεπάγεται τὸν θάνα-
τον, καὶ ἡ ἀνακάλυψις τοῦ αὐτοῦργου ταύτης κατ'
ἐξίρεσιν ὑποβάλλεται δι' ἀμοιβῶν. Ὅθεν ὁ Κώδης
περιέχει πολυαρίθμους ἐρμηνείας περὶ τῆς συκοφαν-
τίας, ὅπως ἐλαττωθῇ ὁ ἀριθμὸς τῶν ἀληθῶν ἢ ψευ-
δῶν καταμνηστῶν τῶν πράξεων τῆς ἐξουσίας, οἵτινες
ἐὰν δὲν δικαιωθῶσι, δὲν ἀπαλλάττονται, ἀπορρίπτο-
μένης μόνον τῆς αἰτήσεως αὐτῶν διὰ τοῦ ἀπαρ-
δέκτου.

Τοιοῦτον ἐν κεφαλαίῳ τὸ πνεῦμα τοῦ ἀναμνη-
στοῦ Κώδους· σκοπὸς αὐτοῦ κύριος εἶναι νὰ ἐκφο-
βήσῃ διὰ τῆς ἀπειλῆς βαρυτάτων ποινῶν πᾶν ὅ,τι
φαίνεται ὅτι πρόκειται νὰ φέρῃ τὴν ἐλαχίστην προσ-
βολὴν εἰς τὴν ἀπόλυτον ἐξουσίαν τοῦ βασιλέως πρῶ-
τον καὶ τῆς οἰκογενείας αὐτοῦ, εἴτα καὶ εἰς τὴν ἐ-

παιδίον τοῦ ἀνδρὸς ἐπὶ τῆς γυναικὸς καὶ τῶν τέκνων, τοῦ δεσπότη τοῦ ἐπὶ τῶν δούλων καὶ ὑπηρετῶν, τέλος τῶν πολιτικῶν καὶ στρατιωτικῶν μηχανισμῶν ἐπὶ τῶν ὑπαλλήλων καὶ ὑποταγῶν αὐτοῖς.

Ὁ ἀνναμιτικός Κώδῃξ δὲν εἶναι μόνον νομοθετικός κώδῃξ εἶναι Συλλογὴ πλήρης εἰσάγουσα τὸν ἄνθρωπον εἰς πάντας τοὺς διοικητικούς, στρατιωτικούς καὶ κοινωνικούς μηχανισμούς τοῦ Ἀνναμιτικοῦ κράτους, οἷτινες κανονίζουν τὰ πάντα, λατρείαν, θρησκευτικὰ ἔθιμα, τὰ πολιτικὰ καὶ στρατιωτικὰ καθήκοντα, τὰ τῶν διοικητῶν καὶ ὑπαλλήλων, τῶν ἀρχόντων καὶ ἀρχομένων, εἰσερχόμενοι εἰς τὰς ἐνδοτάτας λεπτομερείας περὶ πάντων τῶν ἀφορώντων τὸν ἀνναμιτικὸν βίον, οὕτως ὥστε αἱ συνήθειαι τῆς ἀπερίριστου ἐξουσίας τῶν αὐτοκρατόρων κατ'ὁρθωσαν νὰ τὰς ἐντυπώσωσιν εἰς πληθυσμὸν ἑκατὸν μυλλιονίων κατοίκων (διότι οὐδὲν ἄλλο εἶναι ἢ ἀπομίμησις τῆς Σινικῆς) διεσπαρμένων ἐπὶ ἐπιφανείᾳ ἴσης τοῦλάχιστον πρὸς τὸ τέταρτον τῆς κατοικημένης σφαίρας.

Ἡ Δουλεία. Ὁ ξένος δὲν δύναται ἐκ πρώτης ἀρχῆς νὰ ὑποπτεύσῃ τὴν ὑπαρξίν τῆς δουλείας καὶ σωματεμπορίας ἐν τῷ κράτει τοῦ Ἀννάμ· διότι οὐδὲν ἐν τῷ χρόματι διακρίνει τὸν δούλον ἀπὸ τοῦ ἐλευθέρου, ἐλάχιστον δὲ τι διαστέλλει αὐτὸν ἀπὸ τῶν πλείστων μισθωτῶν ὑπηρετῶν. Οὐδὲν λοιπὸν τὸ παραδόξον εἰάν τὸ περὶ ὑπάρξεως δουλείας λανθάνει ἐν τῇ πρώτῃ ὄψει.

Ἡ δουλεία παρὰ τοῖς Ἀνναμίταις θεμελιούται ἐπὶ τῶν αὐτῶν ἐφ' ὧν καὶ ἐν τῇ Κίνᾳ ἀρχῶν συγκροτεῖται ἐξ ἀτόμων τοῦ λαοῦ περιπεσόντων εἰς ἔνδειαν, ἅτινα εἴτε οἰκισθελῶς πωλοῦνται, εἴτε βεβαρημένα ὑπὸ πολυμελοῦς οἰκογενείας παραδέχονται τὴν πώλησιν ἑνὸς ἢ πολλῶν ἐκ τῶν τέκνων αὐτῶν. Ἐν Κοχιγγίνῃ ὅμως ὁ πληθυσμὸς Μοί χορηγεῖ τὰ ἑπτὰ ἢ ὀκτὼ δέκατα τῶν δούλων. Ἡ συγγένεια, ὡς καὶ ἡ δυστυχία τῶν πληθυσμῶν τούτων, συνάμα δὲ καὶ ἡ ὑπὸ τῶν Ἀνναμιτῶν παραδεδεγμένη πρὸς αὐτοὺς περιφρόνησις ὑποδοθεῖσιν μεγάλως τὴν σωματεμπορίαν παρὰ λαῷ, ὅστις καὶ ἄλλως ἐκουσίως ὑποβάλλεται εἰς αὐτήν.

Ὅταν Ἀνναμίτης ἀποφασίσῃ νὰ πωληθῇ ὡς δούλος, ἡ συμφωνία γίνεται πάντοτε ἐνώπιον τοῦ δημάρχου τοῦ χωρίου του, αἱ δὲ δημοτικαὶ ἀρχαὶ παρίστανται ὡς μάρτυρες εἰς τὸ συμβόλαιον τῆς πώλησεως, εἰάν ὁ δούλος στερῇται πατρὸς, μητρὸς καὶ συγγενῶν.

Προκειμένου περὶ δούλου τινὸς Μοί, πωλεῖται ὁ τοιοῦτος ἀπὸ δευτέρας χειρὸς εἰς τὸν ἀληθῆ αὐτοῦ κύριον, ἅτε ἀγορασθεὶς ἤδη εἰς τὰ ἔρη του ὑπὸ τινος μεσίτου ἢ ἀνθρωποκαπήλου. Ὅταν τὰ πράγματα χωρῶσι κατὰ τὰ ὑπὸ τοῦ νόμου τεταγμένα, ἡ ἀγορά

τελειοῦται παρὰ τοῦ Μοί διὰ τῶν αὐτῶν τρόπων ὡς καὶ ἐν τοῖς Ἀνναμιτικοῖς χωρίοις.

Ἀλλὰ πολλοὶ ἔμποροι δούλων μετέρχονται δόλους ἐνόχους προσκαλοῦντες δι' ἀπάτης νεανίσκους καὶ νεάνιδας εἰς τὰς λέμβους ὅπως προσενέγκωσιν αὐτοῖς βρώματα· τότε δένοντες αὐτοὺς ἀναρπάζουσι καὶ πωλοῦσι. Ὁ νόμος ἐν τοιαύταις περιστάσεσι τιμωρεῖ καὶ τὸν ἔμπορον καὶ τὸν ἀγοραστήν.

Τοῦ πωλητηρίου ἅπαξ κυρωθέντος, ὁ δούλος καθίσταται, κυρίως εἰπεῖν, τὸ πρᾶγμα τοῦ κυρίου του, δυναμένου νὰ διαθέσῃ αὐτόν, οὐχὶ ὅμως καὶ θανατώσῃ· διότι ὁ νόμος ἐπιφυλάττεται εἰς ἑαυτὸν τὸ τιμωρεῖν τοὺς δούλους καταστάντας ἐνόχους εἰς θανάσιμα ἐγκλήματα.

Ὁ δούλος Νό-Βοέ θεωρεῖται τοιοῦτος καὶ ὑπὸ τοῦ τόπου του, καὶ οὐ μόνον αὐτοῖ, ἀλλὰ καὶ οἱ παῖδες καὶ οἱ ἐκγονοὶ αὐτοῦ. Τὰ αὐτὰ κρατοῦσι φυσικῶς τῷ λόγῳ καὶ πρὸς τὴν γυναῖκα, ἥτις ἐνώπιον τοῦ νόμου θεωρεῖται ὡς δούλη. Ὅθεν δὲν πρέπει νὰ συγχέωμεν τὸν δούλον μετὰ τοῦ ἐμπίστου ἐργάτου, ὀνομαζομένου, Κο-Κόγγ ἐν τῷ Κώδῃξ. Ὅυτος ἀνήκει εἰς τὸν Κύριον αὐτοῦ διαρκούσης τῆς μισθώσεως, ληξιάτης ὅμως τῆς ὑποχρεώσεως καθίσταται ἐλεύθερος.

Εἶναι ἀρχὴ παραδεδεγμένη ὅτι ὁ δούλος δὲν δύναται νὰ ἀνακτήσῃ τὴν ἐλευθερίαν του, εἰμὴ τῇ συγκαταθέσει τοῦ κυρίου· διὸ ἡ δουλεία δὲν ἔχει δικαίωμα εἰς τὴν ἐξαγοράν. Ἐν γένει δὲ ἡ ἐλευθερία ἀποδίδεται δωρεάν ὑπὸ τοῦ κυρίου εἴτε εἰς γέροντα δούλον πρὸς ἀνταμειβὴν ἀγαθῶν ἐκδουλεύσεων, εἴτε πρὸς ἐξιλέωσιν δαίμονός τινος, ἢ εἰς ἐνδειξὴν εὐγνωμοσύνης πρὸς τὸν Θεὸν ἕνεκα εὐτυχίας ἐπεληούσης εἰς τὸν οἶκον τοῦ κυρίου.

Ἡ τιμὴ δούλου εἰκοσαετοῦς καὶ εὐρόστου εἶναι περίπου 500 Λιγκατούρκι (Ligatures) οἱ παῖδες πωλοῦνται ἀντὶ 200 ἢ 300 ἢ δὲ τιμὴ τῶν γυναικῶν οὐσιν σχεδὸν ἡ αὐτὴ παραλλάσσει κατὰ τὰς ἐπιτηδειότητας περὶ τὰς οἰκιακὰς ὑπηρεσίας. Ἀπαγορεύεται δὲ ὑπὸ τοῦ νόμου εἰς τὸν κύριον δούλης γυναικὸς νὰ καταχρασθῇ αὐτήν, εἰάν ἔχῃ σύζυγον, τοῦτο θεωρεῖται προσβολὴ κατὰ τῆς νομίμου γυναικὸς, ἢν δυσκόλως θὰ ὑπέφερον οἱ συγγενεῖς αὐτῆς.

Τοὺς ἄρρενας δούλους μεταχειρίζονται εἰς τοὺς ἀγρούς, ἰδίως ὅμως εἰς τὴν καλλιέργειαν τῶν κήπων. Μέγας ἰδιοκτῆτης δούλων νομίζεται ὁ κεκτημένος πεντήκοντα, τοῦθ' ὅπερ ἀποδεικνύει ὅτι ἡ δουλεία σκοπὸν ἔχει οἰκιακὸν μᾶλλον ἢ γεωργικόν.

Ἐκ τῶν 50 τούτων μόλις οἱ 45 εἶναι καθαρῶς ἀνναμιτικῆς καταγωγῆς, οἱ δὲ λοιποὶ εἶναι ἐκ τοῦ γένους Μοί, ἐν δὲ ταῖς 15 μεσημβριναῖς ἐπαρχίαις οἱ ἡμίσεις εἶναι Καμβόδιοι.

Πολλοὶ δούλοι ὑπῆρχον ἐν Γιά-Δὴ πρὸ τῆς ἐλευσεως τῶν Γάλλων, τῶρα δὲ ἔφυγον εἰς τὰς ἐπαρχίας

τοῦ Ἀγγ-Γιάγγ καὶ τοῦ Λι-Τιέν, πλησιάζοντες οὕτω εἰς τὴν Καμβοδίαν, τὴν ἀρχαίαν αὐτῶν πατρίδα.

Σήμερον πολυπληθέστεροι δούλοι εὐρίσκονται εἰς Βιν-Θουάν καὶ ἐν τῇ πλησιονῶν ἐπαρχίᾳ τοῦ Κουό-Χαά. Αἰετοῦ δὲ αὐτοῦ ἐπλεονάζον ἕνεκα τῆς γειτνιασεως τῶν πολυαρίθμων φυλῶν τῶν Μόι. Εἰς Βιν-Θουάν λέμβοι κατὰφρακτοὶ ἔρχονται νὰ ζητήσωσι δούλους, πωλουμένους τακτικῶς ὑπὸ μεταπρατῶν, ὧν ἔργον ἐστὶν ἡ ἐκ δούλων ἐφοδίσις τῶν γειτονευουσῶν ἐπαρχιῶν.

Τοῦτο δίδει εἰς τὴν Ἀνακριτικὴν δουλείαν φυσιογνωμίαν ὅλως διάφορον τῆς ἐν τῇ Κίνᾳ, ὅπου οἱ αὐτόχθονες κάτοικοι καὶ προσήμοιοι πρὸς τοὺς ἐνταῦθα Μόι, ἐνομαζόμενοι Μιάο-Τοῦ χαίρουσι πλείονα ἀνεξαρτησίαν ὥς πρὸς τὴν δουλείαν. Ἐκ τούτου ἔπεται ὅτι ἐν Κίνᾳ ὁ λαὸς αὐτὸς τρέφει τὴν δουλείαν, ἐν ᾧ ἐν τῷ κράτει Ἀννάμ μάλιστα τὰ δύο ἢ τρία τὸ πολὺ δέκατα τῶν δούλων χρηγεῖ ὁ λαός.

Τῆς δουλείας μὴ δυναμένης νὰ ὑφίσταται ἐνθα ἄρχει ἡ Γαλλία οὐδεὶς φόβος μὴ ἀποκατασταθῇ αὐτῇ ἐν Κοχινγκίνῃ.

(Ἐκ τοῦ Γαλλικοῦ.)

Γ. Αρ.

ΠΙΦ ΠΑΦ,

ἢ

ΤΕΧΝΗ ΤΟΥ ΚΥΒΕΡΝΑΝ ΤΟΥΣ ΑΝΔΡΑΣ.

Διήγησις ἠθικὴ καὶ πολιτικὴ ἀφιερουμένη εἰς τὰς νεάνιδας.

(Τέλος. Ἰδε Φυλλ. 31† καὶ 312.)

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Η΄.

Τέλος ὀνείρου.

Τέλος πάντων ἤνοιξεν ἡ θύρα καὶ ἦλθεν ὁ Νιγιά διὰ νὰ ἐνδύσῃ κατὰ τὴν ἐθιμοταξίαν τὸν βασιλέα. Ἐμεινεν δὲ ἐκστατικὸς ὅταν εἶδεν ὅτι ἦτο κατασκότεινα καὶ ὅτι ἡ Μεγαλειότης του ἐπεριπάτει πασπατεύων τὸν τοῖχον.

— Ποῦ εἶναι ἡρώτησεν ἀφρίζων ἀπὸ θυμὸν, αὐτὸς ὁ διχβολοῦχτός.

— Μεγαλειότατε, ἀπεκρίθη ὁ ὑπηρέτης, πρὸ μιᾶς ὥρας ἀνεχώρησε.

— Ποῦς σὲ ὁμ.λεῖ διὰ τὸν Ῥοσβοῦ; ἀνέκραξεν ὁ βασιλεὺς. Ποῦ ὑπῆγεν ἐκεῖνος ὁ ὅποιος μὲ ἐξύβρισεν;

Ὁ Νιγιά ἠτένισεν ἐκθαμβος τὸν βασιλέα καὶ ἐστέναξεν.

— Ἐνας ἄνθρωπος ἐπανελάθεν ὁ βασιλεὺς ἐξῆλθεν ἀπὸ τὴν θύραν αὐτήν. Πῶς ἐμβῆκε, καὶ πῶς ἐβγήκε;

— Δὲν εἶδα κανένα Μεγαλειότατε, ἀν καὶ δὲν ἀπεμακρύνθην οὔτε βῆμα ἀπὸ τὸν τόπον μου.

— Σὲ λέγω ὅτι πρὸ ὀλίγων λεπτῶν ἦτον εἰδὼ ἕνας ἄνθρωπος.

— Ἡ Μεγαλειότης σας δὲν ἀπατάται ποτέ. Ἐὰν ἦτον ἐδῶ ἕνας ἄνθρωπος θὰ εἶχε ἀκόμη διαφορετικὰ ἢ θὰ ἐπέταξεν ἢ θὰ τὸν εἶδετε εἰς τὸ ὄνειρόν σας.

— Ἀνόητε! πῶς ὠνευσθήν; Δὲν βλέπετε τὸν λύχνον ἀναποδογυρισμένον, τὰ ἔγγραφα ξεσχισμένα; ἐγὼ τὰ ἔκαμα αὐτά;

— Μεγαλειότατε, ἀπεκρίθη ὁ ὑπηρέτης· εἶμαι μικρὸς σκώληξ καὶ θεὸς φυλάξοι νὰ ἐναντιωθῶ εἰς τὴν Μεγαλειότητά σας· βεβαίως δὲν μὲ πληρόνετε διὰ νὰ σᾶς ἐναντιώσωμαι. Ἐφέτος ὅμως ὑπάρχει ἐπιδημία παραδόξων ὀνείρων. Δὲν ἤξεύρει κανεὶς τί ἔμπορεῖ νὰ κάμῃ ἢ νὰ πάθῃ κοιμώμενος. Πρὸ ὀλίγου ἀπεκοιμήθηκα ὀλίγον, καὶ ἂν δὲν ἤμην βέβαιος ὅτι ὠνευρήθην, θὰ ἐβεβαίωνα ὅτι ἀόρατον χεῖρ μὲ ἔδωκε δύο βραπίσματα τὰ ὅποια μ' ἐξύπνησαν.

— Δύο βραπίσματα! ἀνερώνησεν ὁ βασιλεὺς· εἶναι τὸ φάντασμα.

— Ἐχετε δίκαιον, Μεγαλειότατε, ἀνέκραξεν ὁ Νιγιά· τί ζῶον εἶμαι! ἦτο τὸ φάντασμα.

— Καὶ δὲν τὸ ἐγνώρισα; εἶπεν ὁ βασιλεὺς. Τὸ σημαίνει; Εἶναι νέα ὄρις; εἶναι σημεῖον τοῦ οὐρανοῦ; κανεὶς κίνδυνος μὲ ἀπειλεῖ; ἀδιάφορον· θὰ μείνω εἰς τὸ κράτος μου. Σὲ παρακαλῶ νὰ μὴν εἰπῇς μήτε λέξῃς, φύλαξε καλὰ τὸ μυστικόν. Ἰδοὺ τὸ πονηγί μου.

— Εἶναι τὸ τρίτον ἐπιθόρισεν ὁ Νιγιά. Καὶ ἐξέδυσσε τὸν βασιλέα μὲ τοιαύτην προθυμίαν καὶ τοιαύτην ἐπιτηδεύτητα, ὥστε πολλάκις ἐμειδίασεν ὁ βασιλεὺς.

Ἡ τόση ταραχὴ ἀπεδίωξε τὸν ὕπνον τοῦ βασιλέως· μάλιστα ἐκοιμήθη περὶ τὰ ἐξημερώματα· ὅτε δὲ ἐξύπνησε ἤκουσεν ἀσυνήθη θόρυβον· οἱ κώδινας τῶν ἐκκλησιῶν ἐσήμεινον, ἐδρόντα τὸ κανόνιον καὶ τρεῖς ἢ τέσσαρες στρατιωτικαὶ μουσικαὶ ἐπαιζαν. Ἐκάλεσε τὸν ὑπηρέτην καὶ ἐσῆλθεν αὐτὸς μὲ ἀνθοδέσμην εἰς τὰς χεῖρας.

— Μεγαλειότατε, εἶπε, συγχωρήσατε εἰς τὸν ἐλάχιστον δούλόν σας νὰ σᾶς ἐκφράσῃ πρῶτος τὴν πάγκοινον ἀγαλλίαν. Ὁ λαός σας ἐνθουσιᾷ ἀπὸ εὐγνωμοσύνης καὶ ἀγάπης. Κατηργήσατε τὰ δέκατα· ἀνοίξατε τὰς φυλακάς· ὀλιγοστεύσατε τὸν στρατόν. Εἰσθε. Μεγαλειότατε, ὁ μεγαλύτερος βασιλεὺς τοῦ κόσμου· ποτὲ δὲν εἶδαν ὁ κόσμος τοιοῦτον ἡγεμόνα. Φανῆτε εἰς τὸν ἐξώστην, διὰ νὰ εὐχαριστήσῃτε τὸν λαὸν ὁ ὅποιος φωνάζει Ζήτω καὶ σᾶς εὐλογεῖ.

Δάκρυα ἐπερίχυσαν τὸν Νιγιά ἀπὸ τὴν συγκίνησίν του καὶ θελήσας νὰ τὰ σφογγίσῃ ἀντὶ μανδυ-